

Test zo slovenského jazyka a literatúry

12.5.2021

Úkážka 1:

Tenisky a džínsy
sú mojím smokingom.
Ved aj v nich som čímisi,
netužim po inom.

Poznačené vojnou
na rohu ulice,
pochodili so mnou
pôjdy aj pivnice.

1. Aký druh rýmu je v ukážke č.1 použitý:

- A. prerývaný,
- B. obkročný,
- C. striedavý,
- D. združený.

2. Slovné spojenie *poznačené vojnou z ukážky č. 1* sa vzťahuje na:

- A. túžby,
- B. rohy ulíc,
- C. tenisky a džínsy,
- D. pôjdy a pivnice.

3. Ktorý z nasledujúcich jazykových prostriedkov nie je správne pomenovaný:

- A. „Chlapče, pod sem!“ - básnická otázka,
- B. leto zavzlykalo –personifikácia,
- C. červený ako malina – prirovnanie,
- D. *smutné* slzy – epiteton.

4. Ktorá z možností neobsahuje dvojicu antonym:

- A. zábava, krása, skúsenosť, nuda,
- B. predpis, návyk, povaha, les, studňa,
- C. lietat', mlčať, viazať, kričať, renovovať,
- D. prepychový, zdravý, skromný, veselý, opatrný.

5. V ktorej z nasledujúcich viet je podčiarknuté slovo časťou:

- A. Na diskotéke sa zabávali starí aj mladí.
- B. Chcel prísť, no zmeškal vlak.
- C. Len aby si nezabudol.
- D. Okolo domu stálo veľa detí.

6. *Dotiaľ sa vystieraj, kým ti perina stačí.*

V ktorej možnosti je správne vysvetlený uvedený frazeologizmus:

- A. Človek by si mal dovoliť len toľko, na čo má dosť možností a prostriedkov,
- B. ak má človek krátku perinu, má spať skrčený,
- C. človek by mal vyčkať vhodný čas, aby niečo dôležité vykonal,
- D. len hrdého človeka si budú vážiť.

7. Ktorá z viet sa líši od ostatných z hľadiska zloženia:

- A. Juro a Mišo sa začali neskoro pripravovať na skúšky.
- B. Otec mlčky pracuje a tuho premyšľa.
- C. Ručičky hodin sa ako na povel prestali posúvať.
- D. Mój brat, veľký milovník prírody, sa rád prechádza lesom.

8. Ktoré z nasledujúcich tvrdení je nepravdivé:

- A. Poviedka je útvar s krátkym dejom a nemennými postavami.
- B. K vedecko – fantastickej literatúre patria vedecké a odborné publikácie.
- C. Aforizmus je stručný výrok, ktorý obsahuje vtipnú myšlienku.
- D. Legenda je epické dielo, v ktorom sa rozprávajú udalosti zo života svätých.

9. Ktorý slovný druh sa vo vete nevyskytuje:

- Za dobro pre ľudí sa veru oplatí tvrdo pracovať.
- A. predložka,
 - B. príslovka,
 - C. citoslovce,
 - D. časťica.

10. V ktorej vete je chyba v interpunkcii:

- A. Zatmenie Slnka, jeden z najmajestätnejších javov prírody, je pre nás nezabudnuteľné.
- B. Deti čo zostali na dvore, sa radostne hrali.
- C. Moja priateľka Zuzka mi vždy ochotne pomôže s matematikou, fyzikou a chémiou.
- D. Všetci sa začali rútiť dnu, akoby sa roztrhla hrádza na rieke.

Ukážka 2:

„Komorné a poprosím, pán barón,“ vyzval vychýrený učiteľ hudby Minirád pána celého okolia, aby mu na violončele zahral požadovaný tón.

Keď horlivý barón Vlhčil, ktorý nebol príliš obdarovaný hudobným talentom, začul slovo *komorné*, vliezol do komory plnej sušiacich sa klobás a narážajúc do zaváraninových pohárov snažil sa slákom zahrať čo najšľustejšie áčko.

„To škripanie, to strašné škripanie! To by hádam vyhnalo aj vojnového nepriateľa zo zákopov! To je nemeľo, to je niečo prestrašné!“ zúfalý učiteľ si dlaňami zvieral hlavu a krútil ňou nad neslávnyim výkonom baróna Vlhčila.

Keby tieto nešťastné hodiny hudobnej výchovy nemal dobre zaplatené, dávno by ubzinkol k inému klientovi. Toto boli pre neho, hudobníka telom i dušou, muky toho najťažšieho kalibru.

„Pán barón, kvôli komornému áčku nemusíte chodiť do špaizy, pokojne to skúste tu pri mne,“ snažil sa Minirád čo najfaktnejšie usmeriť svojho študenta, na čo pán okolia vyklúčil opäť pazvuk zo vzácného violončela.

Tento mimoriadny kus vyrobil pre neho sám pán majster Homolka v roku 1842 vo Velvaroch. Ešte voňal novotou a učiteľovi hudby až srdce zvieralo, do akých nemotorných rúk sa taký poklad dostal.

11. Ktoré tvrdenie vyplýva z ukážky č. 2:

- A. barón hrával v špaize, lebo sa mu tam páčilo,
- B. barón rozumel tomu, čo znamená *komorné áčko*,
- C. barón žil v 20. storočí,
- D. učiteľ hudby vyučoval baróna len kvôli peniazom.

12. Vyberte tvrdenie o ukážke č. 2, ktoré nie je pravdivé:

- A. barónovo hranie pripomínalo škripanie,
- B. učiteľ bol nadsený, že barón hrá na Homolkových husliach,
- C. barón sa chcel stať muzikantom,
- D. barón sa snažil dohnať chýbajúci talent tréningom.

13. V ktorom odseku ukážky č. 2 sa dozvedáme viac o barónovom violončele:

- A. v prvom odseku, C. v piatom odseku,
- B. v treťom odseku, D. v šiestom odseku.

14. Toto boli pre neho, hudobníka telom i dušou, muky toho najťažšieho kalibru.

Z uvedenej vety z ukážky č. 2 vyplýva, že:

- A. barónovo vyučovanie bolo pre učiteľa ťažké,
- B. barónovo violončelo bolo ťažké,
- C. hudobník mal ťažkú zbraň,
- D. učiteľova práca bola dobre platená.

15. Cestu späť sme našli až ráno.

Ktoré vetné členy sú vo vete podčiarknuté:

- A. predmet a nezhodný prívlastok,
- B. predmet a príslovkové určenie miesta,
- C. predmet a príslovkové určenie spôsobu,
- D. predmet a zhodný prívlastok.

16. V ktorej z možností je správne utvorený genitív plurálu:

- A. šáliek, krhál, pravdy, vdov, pani,
- B. šálok, krhiel, právd, vdov, pani,
- C. šálok, krhiel, právd, vdoví, pani,
- D. šálok, krhiel, právd, vdoví, pani.

17. Vyberte možnosti, v ktorej po doplnení všetky slová obsahujú i/i:

- A. v_rus, h_stória, astero_d, h_gienik,
- B. teror_zmus, basg_tara, ep_centrum, m_lenium,
- C. impres_onizmus, g_mnastika, c_rkus, f_lozofia,
- D. d_skrétny, alerg_cky, s_stematický, c_tát.

Ukážka 3:

Jazykovedný ústav Slovenskej akadémie vied bol oficiálne založený 1. apríla 1943 pri príležitosti 100. Výročia štúrovekej kodifikácie spisovnej slovenčiny pod názvom Jazykovedný ústav Slovenskej akadémie vied a umení. Začiatkom roku 1952 sa premenoval na Ústav slovenského jazyka, aby v roku 1953 potom prešiel spolu s ostatnými existujúcimi ústavmi do rámca novozałożenej Slovenskej akadémie vied. Od 1. januára 1967 dodnes nesie toto pracovisko názov Jazykovedný ústav Slovenskej akadémie vied. Do názvu sa teda dostalo aj meno kodifikátora súčasnej spisovnej slovenčiny.

18. V názve jazykovedného ústavu z ukážky 3 je meno:

- A. A. Bernoláka,
- B. sv. Cyrila,
- C. sv. Metoda,
- D. L. Štúra.

19. Ktorá možnosť pomenúva zvýraznenú časť slova vzniesť:

- A. slovo tvorná základňa,
- B. slovo tvorná prípona,
- C. slovo tvorný základ,
- D. slovo tvorné slovo.

20. V ktorej možnosti sú len historizmy:

- A. bukréta, gánok, počítač,
- B. čip, mobil, programátor,
- C. dereš, zlatka, meštianka,
- D. učiteľ, poddaný, služobník.

21. V ktorej z uvedených viet sú vetné členy v tomto poradí:

zhodný prívlastok, podmet, slovesný prísudok, predmet, zhodný prívlastok, nezhodný prívlastok

- A. Včera večer k nám prišiel môj dávny priateľ z Prahy.
- B. Počerný chlapec príbehol k jemu neznámym turistom.
- C. Zahraníční turisti sa oboznámili s históriou nášho mesta.
- D. Malý Jerguš sa prebudil na pieseň škovránka.

22. Po veľkej kalamite lesníci vyrúbali všetky stromy.

Ktorá z možností je správnym určením gramatických kategórií podčiarknutého slova:

- A. mužský rod, plurál, A, vzor dub, konkrétne, neživotné,
- B. mužský rod, plurál, N, vzor dub, abstraktné, neživotné,
- C. mužský rod, singulár, A, vzor dub, konkrétne, neživotné,
- D. mužský rod, plurál, N, vzor dub, konkrétne, neživotné.

23. V nasledujúcom úryvku je poprehadzované poradie viet:

- 1. Chvilu som bol slepý ako krt.
- 2. Svetlo mi prúdka udrelo do očí.
- 3. Tú, kde vždy visel najväčnejší obraz.
- 4. Stlačil som vypínač.
- 5. Potom som uzrel stenu s prázdny m rámom.

V ktorej z možností je uvedené správne poradie viet:

- A. 2,4,3,5,1
- B. 4,2,1,5,3
- C. 4,1,2,5,3
- D. 2,4,5,3,1

24. Ktoré z nasledujúcich tvrdení je správne:

- A. Dynamický opis je založený na slovesách.
- B. Základom statického opisu je opis činnosti.
- C. V dynamickom opise prevládajú podstatné mená.
- D. Otázky použité v básni sa volajú rečnícke otázky.

25. V súčasnosti na našom území používame písmo:

- A. azbuka,
- B. staroslovenčina,
- C. cyrilika,
- D. latinka.

ODPOVEĎOVÝ HÁROK B

	Odpověď	Body
1.	C	
2.	C	
3.	A	
4.	B	
5.	C	
6.	A	
7.	B	
8.	B	
9.	C	
10.	B	
11.	D	
12.	B	
13.	D	
14.	A	
15.	A	
16.	B	
17.	B	
18.	D	
19.	C	
20.	C	
21.	C	
22.	A	
23.	B	
24.	A	
25.	D	